

вона негативна. Таким чином вважаємо не обґрунтованим кроком, що не відповідає реаліям суспільного середовища, яке трансформується, виключення з програми підготовки слідчих в ХНУВС такої дисципліни, як «Судова бухгалтерія», яка являє собою стикову науку, є результатом поєднання теорії бухгалтерського обліку та юриспруденції. Її завданням є формування компетенції стосовно економічного, документального аналізу, вміння правильно і вчасно призначати ревізії, експертизи, аналізувати їх результати та використовувати економічну інформацію.

Планами розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України передбачено удосконалення організаційних і правових основ для посилення боротьби з організованою злочинністю, підвищення професіоналізму працівників органів системи МВС щодо використання форм і методів оперативно-розшукової діяльності тощо. Найближчим часом передбачено створення таких структурних одиниць як Управління стратегічних розробок і аналізу – УСРА (до кінця 2018 р.), Служба фінансових розслідувань – СФР (до кінця 2020 р.). Однією з функцій УСРА є боротьба з економічними злочинами, до функціональних обов'язків СФР належатиме виявлення, припинення, розкриття та досудове розслідування злочинів у економічній-фінансовій-податковій сферах, а також аналітична і профілактична робота. Дискутується необхідність і можливість впровадження в систему органів по боротьбі з економічними злочинами інституційної форми під назвою Національне бюро фінансової безпеки (НБФБ).

Представлена стратегія є ще одним викликом для вищих навчальних закладів системи МВС. На сьогодні фахівців-правоохоронців сучасної формації, які поєднують в собі економічні, юридичні знання та знання оперативно-розшукової діяльності готують лише в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ. Як результат є неминучий кадровий голод у вище зазначених підрозділах.

Аналіз спеціалізації та навчальних планів по підготовці курсантів у ХНУВС дозволяє зробити висновок про те, що випускники не в змозі приступити до діяльності у сфері фінансово-економічної безпеки, без додаткового навчання. Економічні знання отримуються ними лише в курсі «Основ економічної теорії» з обсягом 2 кредити. При цьому, історія ХНУВС містить етап, коли тут готували фахівців за напрямками підготовки «Фінанси» і «Бухгалтерський облік та аудит» з ліцензійним набором 50 осіб.

В якості висновку відмітимо, що значення сфери освіти в системі МВС України стосовно вирішення стратегічних задач економічної безпеки важко переоцінити. Однак, воно тісно пов'язано з тактичними цілями розширення економічної складової підготовки курсантів. З метою забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями, що відповідають суспільним потребам, ми пропонуємо наступні заходи:

1) повернення курсу «Судової бухгалтерії» до навчальних планів підготовки бакалаврів за спеціальністю «Право»;

2) початок підготовки на базі факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ курсантів за спеціалізацією «Управління фінансово-економічною безпекою» в рамках спеціальності «Право».

Одержано 17.09.2018

УДК 330.342.22

Олена Юріївна ЛІНЬКОВА,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та оподаткування

Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Економічний розвиток в Україні – це запорука реалізації завдань безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вченим Петрашко С. Я. детально вивчена національна практика боротьби з корупцією [1, с. 145]. Причини та наслідки корупції систематизує Невмержицький Є. В. [2, с. 293]. В. О. Мандибура та О. Г. Бондарчук систематизують механізми подолання корупції [3, с. 400; 4, с. 378]. Дослідженням правових

проблем протидії корупції в Україні займаються: Г. В. Кохан, В. Я. Настюк, В. В. Бєлєвцева, О. В. Клок, В. Я. Тацій, В. І. Борисов, Л. М. Демидова, З. М. Борисенко [5, с. 204; 6, с. 136; 7, с. 20]. Нагорний Є. В. систематизує вітчизняну практику становлення інституту громадянства [8, с. 92]. Поряд з вивченими питаннями недостатньо розкритою залишається практика сприяння економічному розвитку. Мета дослідження – розробити механізм економічного розвитку.

За визначенням Енциклопедії сучасної України, економічний розвиток – це закономірні якісні зміни економічної системи суспільства в довготерміновому періоді, що відбуваються під впливом економічних суперечностей, потреб та інтересів [9]. Економічний розвиток характеризується зміною ринкової і виробничої кон'юнктури за тривалий період часу, під впливом інвестиційних, інноваційних й технологічних чинників. Рушійна сила економічного розвитку – матеріальні й духовні інтереси людини, які розвиваються під впливом потреб.

Основними сигналізаторами економічного розвитку є: якість життя та рівень розвитку людей. Економічний розвиток аналізують за рівнем валового національного доходу на душу населення. За останні роки в Україні спостерігається незначне зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення: 2014 – 35834 грн (населення: 43722 тис); 2015 – 46210,2 грн (42836 тис); 2016 – 55853,5 грн (42668 тис); 2017 – (42300 тис) [10]. Поряд з аналізом національного ВВП актуальним постає питання нерівномірності розподілу доходів та наслідків цього: посилення проблем бідності (2017 – 12 % населення); зростання соціальних виплат і субсидій у бюджеті та їх неефективність (отримання пільг заможним населенням, незацікавленість розпорядників бюджетних коштів); скорочення середнього класу (рівень доходу дозволяє: задовольняти базові потреби людини; розвиватися; мати високий рівень кваліфікації). Наприклад, в США 28 % населення – середній клас, в Україні – менше 5 %, що призводить до: руйнування людського капіталу, соціальної напруги в суспільстві. Причини зменшення доходів населення за останні роки: військовий конфлікт; корупція; збільшення внутрішніх переселенців; високий темп інфляції; неефективний розподіл з боку держави; непрофесійні кадри в управлінні. За рейтингом у дослідженні Transparency International «Індекс сприйняття корупції» Україні посіла 130 місце з 180 країн за 2017 рік.

Досвід економічного розвитку різних країн:

Сінгапур: оплата праці держслужбовців прив'язана до середньої заробітної плати працюючих в приватному секторі; контрольована щорічна звітність державних посадовців про їх активи; ліквідація зайвих адміністративних бар'єрів, спрощені бюрократичні процедури; суворий нагляд за дотриманням високих етичних стандартів;

Великобританія, Італія: висока роль громадської думки;

Німеччина: законодавче опрацювання фінансової злочинності, створення реєстру корумпованих фірм, які не мають права виконувати будь-які державні замовлення;

Японія: кадрова політика і забезпечення громадських свобод (велика увага етичній поведінці політиків та обмеження ділової активності колишніх державних посадовців);

Південна Корея: впровадження системи, яка виключає особисті контакти громадян із державними службовцями.

Економічний розвиток визначається:

- зміною домінуючих соціальних норм в суспільстві;
- створенням умов громадянського неприйняття асиметрії інформації (просвітницька діяльність);
- доступом громадськості до процесів протидії порушенню законодавства (громадський контроль за прийняттям рішень органами влади, вплив на кадрову політику);
- поширенням електронної платіжної системи (зниження ризиків);
- взаємодією міністерств України з міжнародними інституціями, (технічна допомога Агентства США з міжнародного розвитку, 2018 рік);
- співпрацею державного і недержавного сектору з питань економічного розвитку;
- справедливістю системи оподаткування.

Класифікація механізмів економічного розвитку:

- 1) адміністративно-командний;
- 2) прозорий механізм державного управління;

3) поступова зміна суспільних традицій;

4) укріплення середнього класу: розвиток бізнесу (реформування податкового навантаження, зниження кредитних ставок, податкові пільги при створенні нових робочих місць, підтримка базових галузей промисловості); підвищення рівня зайнятості населення; розвиток громадянського суспільства (осмислений вибір політиків, заснування ефективних громадських організацій, активізація журналістських розслідувань).

Комплексний підхід щодо реалізації механізму економічного розвитку має складові: правову; економічну; соціально-психологічну (користь суспільству, реалізація власних ідей). Кожна людина має моральні цінності, які при виконанні обов'язків стають мотивами дій. Тому механізм економічного розвитку буде ефективним при формуванні в суспільстві певних моральних цінностей (щирість, дружба, любов, довіра). Причини повільного економічного розвитку: дефіцит ціннісних орієнтирів; проблема еліт (відсутність політичної волі); недосконалість законодавства; стійкість корупційних ринків.

Аналіз успіху економічного розвитку країн свідчить про необхідність комплексного підходу, який містить економіко-правові та соціально-психологічні заходи. З'ясовано основні фактори, які забезпечують економічний розвиток: формування середнього класу та підвищення якості підготовки державних службовців. Реалізація запропонованого комплексного механізму економічного розвитку в Україні потребує активного формування громадянського суспільства та впливу на мотивацію населення щодо його реалізації, що потребує залучення на постійній основі засобів масової інформації, громадських організацій та контролюючих органів.

Напрямки для проведення подальших досліджень: цінності інформаційного суспільства, особливості розвитку особистості в період інформаційної економіки.

Список бібліографічних посилань

1. Петрашко С. Я. Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2014. 232 с.

2. Костенников М. В., Куракин А. В., Ватель А. Ю. Антикоррупционные и этические стандарты служебного поведения государственных гражданских служащих. *Административное право и практика администрирования*. 2014. № 4. С. 15–39. URL: http://www.e-notabene.ru/al/article_12248.html (дата звернення: 06.10.2018).

3. Боднарчук О. Г. Теоретичні основи та адміністративно-правові механізми протидії корупції в Державній кримінально-виконавчій службі України : монографія. Київ : Центр учб. літ., 2016. – 462 с.

4. Западинчук О. П., Гончарук Н. Т. Механізми мінімізації корупції в системі державної служби. *Стратегічні пріоритети*. 2014. № 4. С. 26–33.

5. Корупційні ризики у законотворчості України: моніторинг та перспективи подолання. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2015. 283 с. (Сер.: Бюл. моніторингу законодавства України ; Вип. 6).

6. Мандибура В. О. Корупція: інституційна сутність та механізми подолання : монографія. Київ : Парлам. вид-во, 2017. 488 с.

7. Настюк В. Я., Бєлєвцева В. В., Клок О. В. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні : монографія. Харків : Право, 2017. 216 с.

8. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії : монографія. Київ, 2008. 368 с.

9. Енциклопедія сучасної України В. Р. Сіденко. URL: http://esu.com.ua/nauka_a.php (дата звернення: 06.10.2018).

10. Державна служба статистики України : офіц. сайт URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 06.10.2018).

Одержано 10.10.2018